

URJALA-TAUSTAISIA VENÄJÄLLE TAI NEUVOSTOLIITTOON MENNEITÄ

Buller Maria Helena Henrikintytär s.3.5.1836 Urjala, Ikaala, Haavisto. Tuomittu irtolaisuudesta ½ vuodeksi Turun kehruhuoneeseen 16.2.1858. Tehnyt anomuksen päästä siirtolaiseksi Siperiaan, mihin suostuttiin. Lähtö 14.9. 1858.

Elo Juho Aleksanderinpoika s 13.1.1875 Urjala Kehro. 1918 asui Turussa, liittyi siellä punakaartiin. Pakeni junalla Pietariin ja oli neljä viikkoa Buissa, minne suomalaispakolaiset aluksi aiottiin sijoittaa. Palasi Suomeen, pidätettiin Rajajoella 28.6.1918.

Erkintytär Maria Urjala, Huhtala. Tuomittu ensikertaisesta murtovarkaudesta 2 vuodeksi Turun kehruhuoneeseen. Anoi päästä siirtolaiseksi Siperiaan, mihin suostuttiin. Lähtö ilmeisesti 1854.

Eskolin Hugo Johannes Juhaninpoika s 1902 28.5.1902 Urjala Matku, muutti perheen mukana Helsinkiin. Meni ilman viisumia veneellä Neuvostoliittoon 1932. Autonkuljettaja Tsheljabinskissa. Vangittu 14.1.1938 Karhumäessä, ammuttu 13.3.1938. Hugon mukana Neuvostoliittoon menivät ilmeisesti vaimo Elli, kaksi lasta ja nuorempi veli Onni. Onni oli syntynyt Helsingissä 1912, joutui hänkin N-liitossa leirille, mutta selvisi sieltä ja kuoli 1991. Myös Elli oli tiettävästi pidätettynä, mutta elossa ainakin vielä 1960-luvulla. Mahdollisesti hän on Lahti-Argutinan mainitsema Elisabeth Eskolin os Sikkinen, s 1904 Ilomantsissa. Hän sai 1942 kymmenen vuoden tuomion mutta rehabitoitiin 1960.

Haapalainen (os Eskola) Naima Maria s 7.2. 1879 Urjala Honkola. Naimisissa kansanvaltuutettuna ja punakaartin ylipäällikkönä toimineen Eero Haapalaisen kanssa. Venäjälle 1918. Kuoli Petroskoissa 1970 <http://suku.genealogia.fi/archive/index.php/t-8456.html> . Eero Haapalainen ammuttiin 27.11.1937 ja yksi pariskunnan pojista, 1912 syntynyt Toivo 21.9.1938.

Heikkilä Samuel Kaarlonpoika Urjala, Raitoo. Taposta annettu kuolemantuomio muutettu pakkotyöksi Siperiassa. Lähtö 1.13.1860.

Helminen Juho Viktorinpoika s 10.10.1887 Urjala. Neuvostoliittoon 1932. Suutari Kontupohjassa. Vangittu 17.3.1938, ammuttu 2.10.1938 Petroskoissa Krasnyi Borissa. Luultavasti sama mies kuin 1918 punakaartilaisena vangittu **Helminen, Juho Emil** s. 7.10.1887 Urjala. Oli vankileirillä Hämeenlinnassa ja kansallisarkistosta löytyy häneltä takavarikoituja asiakirjoja. Ammatiksi mainitaan sekatyömies, mutta työskennellyt helsinkiläisissä nahka- ja jalkineiliikkeissä. Oikeuskäsittelystä ei ole tietoja. Kirkonkirjojen mukaan Nimi oli Juho Emil **Vihtorinpoika**. Hän oli naimaton, ei tiettävästi lapsia. Kirkonkirjoissa merkintä: ”Poissa”. Julistettu kuolleeksi 3.11. 1981, kuolinajaksi merkitty sama päivämäärä.

Kaarbacka Juho Viktor s 20.8.1877 Urjala. 1918 asui Turussa, liittyi siellä punakaartiin. Lähetettiin huhtikuussa Rajajoelle, jatkoi sieltä Venäjälle Pietariin ja Buihin. Palasi Suomeen, missä pidätettiin 28.6. 1918 Terijoen Ollilassa.

Kivi Arthur Gustavinpoika, s 1902 Urjala Jalasjoki (Lääniksi merkitty Turun ja Porin lääni). Neuvostoliitossa kirvesmies Louhen piirin Ambarnyin metsätyömaalla. Vangittu 8.6. 1938, ammuttu 22.10.1938 Petroskoissa.

Laine Ilmari Erlandinpoika s 23.2.1904 Urjala. Neuvostoliittoon 1926. Koulun johtaja Prääsän piirin Korsassa , kommunistisen puolueen jäsen. Vangittu 12.3. 1938, ammuttu 2.10.1938 Petroskoissa Krasnyi Borissa.

Lehtonen Rauha Aliina s.25.7.1907 Urjala Menonen Maunula. Timo Sillanpään tallettaman

perimätiedon mukaan lähti Helsingistä Neuvostoliittoon 1930, kuollut ilmeisesti Stalinin vainoissa.

Lindberg Jeremias 30 v Urjala. Anoi pääsyä siirtolaiseksi Siperiaan, anomus hyväksytty 15.6.1857. Lähtö 15.8.1857.

Packalen Yrjö Erlandinpoika s 16.4.1901 Urjala. Urjalan punakaartissa 1918, vankileirillä kahdesti. 1920-luvulla toimi Suomen sosialistisessa työväenpuolueessa, muutti Helsinkiin. Pidätetty Urjalassa kommunistina elokuussa 1923. Neuvostoliittoon Lapuan liikkeen vuosina. Uunimuurari Petroskoissa. Vangittu 4.4. 1938, ammuttu 1.10. 1938 Petroskoissa.

Palmu Viktor Kaarlenpoika s 26.1.1877 Urjala, muutti myöhemmin Kemiin. Neuvostoliittoon ilmeisesti 1934. Rakennustyöläinen Kontupohjassa. Vangittu 25.12.1937, ammuttu 10.2.1938 Karhumäen Sandarmohissa.

Ponsen Teppo Simonpoika s 1901 Urjala. Kuoli Tsheljabinskin keskitysleirillä 21.5. 1944. Tsheljabinsk oli yksi niitä leirejä, joihin sodan aikana lähetettiin armeijaan kelpaamattomia miehiä muodollisesti työpalveluun, käytännössä kuitenkin pakkotyövangeiksi. Armeijaan kelpaamattomuuden syy oli usein juuri väärä kansallisuus. Mahdollisesti kyseessä on sama mies kuin 1918 punakaartissa ollut Johan Stefanus Ponsen s. 2.3.1901, joskin tämän isä oli nimeltään Juho.

Puisto (entinen Örn) Johan Oskar s 18.7.1888 Jokioinen, vietti muutaman lapsuusvuoden Urjalan Matkussa. Kalle Örnin veli. Osallistui vapaaehtoisena maailmansotaan, 1918 Helsingin Pakinkylän punakaartissa miliisinä ja komppanian varapäällikkönä. Karkasi Riihimäen vankileiriltä, pakeni Venäjälle. Värväytyi brittien Muurmannin legioonaan, myöhemmin puna-armeijassa, missä koulutettiin upseeriksi. Osallistui taisteluihin Virossa ja Karjalassa, kerrotaan kuolleen tapaturmaisesti kalastaessaan räjähteiden avulla.

Ranta (Rantanen?) Alina Josefiina, s. 22.4.1896 Urjala, 1918 kirjoilla Helsingissä. Venäjälle 1918. Rannan ei tiedetä kuuluneen punaisiin, vaan hän oli työssä venäläisessä sotilassairaalassa Helsingissä. Keväällä 1918 potilaat ja henkilökunta evakuoitiin laivalla Venäjälle. Alina Rannan myöhemmästä kohtalosta ei ole tietoa, Suomessa hänet julistettiin kuolleeksi 9.5.1973, kuolinpäivänä 1.1.1973

Ranta Antti Antinpoika s 1899 Urjala. Neuvostoliittoon Kanadasta 1931. Metsätyöläinen Rukajärvellä, kommunistisen puolueen jäsen. Vangittu 10.9. 1937, ammuttu 29.11.1937 Rukajärvellä.

Saarinen Johan Nestor s 2.7.1892 Urjala, Mellola, Iso-Kassari, Torkko. Kaivosmies, metsätyömies. Muutti perheineen 1919 Helsingin maaseurakuntaan Toukolaan, 1920-luvulla Kanadaan ja sieltä Neuvostoliittoon 1934. Perheeseen kuului vaimo Lempi ja vähintään kolme lasta, joista vanhin, Otto-Ilmari syntyi Urjalassa 1918. Ilmarilla oli pikkusisaret Terttu-Tellervo ja Sirkka-Sanelma, joista toinen syntyi Helsingissä ja toinen ilmeisesti Kanadassa. Muista mahdollisista lapsista ei ole tietoa. Helsingissä syntyneen tyttären jälkeläisiä on muuttanut Suomeen 1990-luvulla.

Saarinen Lempi Maria o.s. Valonen s 27.10.1893 Urjala, Huhti, Sipilä. Luontaishoitaja, joissain läteissä mainittu lääkäriksi, mikä lienee käännösvirhe. Johan Nestor Saarisen puoliso, vihitty 10.9.1916.

Saarinen Otto-Ilmari s 23.2.1918 Urjala, Mellola. Työskenteli Neuvostoliitossa opettajana ja kirjailijana. Kirjoittanut mm suomenkielisiä runokirjoja. Kuollut 1976 Sortavala, 58 vuoden ikäisenä.

Wass Viktor (Viki) Johan Aleksanderinpoika s 23.3.1881 Urjala Menonen Mattila. Muutti perheen mukana Kymiin, myöhemmin asui ja työskenteli Saksassa ja Belgiassa, takaisin Suomeen 1919. Neuvostoliitossa rakennustyöläinen Sverdlovskin alueen Nizhni Tagilissa. Tuomittu kolmeksi vuodeksi karkotettavaksi. Kuoli Tarassa virallisen tiedon mukaan 1945, sukulaisten tietämän mukaan 1933. Viktor Wassin nuorempi veli Leo Severus (s.24.1.1898 Kymi) katosi Sotasurmasammon mukaan vuonna 1918, mutta sukulaisten tiedon mukaan hänkin meni Neuvostoliittoon.

Virtanen Eino Nikolai Augustinpoika s 1915 Urjala Salmi, asui myöhemmin Terijoella. Suomen 1 jääkäripataljoonan sotamies. Neuvostoliittoon menon aika ja tapa ei tiedossa. Vangittu 20.6.1937, ammuttu 18.1.1938 Pietarissa.

Virtanen Juho Matinpoika s 1893 Urjala, Venäjälle ennen vuotta 1917. Punakaartissa (ilmeisesti Venäjän sisällissodassa). Suksitehtaan lajittelija Petroskoissa, kommunistisen puolueen jäsen. Vangittu 10.7.1938, ammuttu 22.9.1938 Petroskoissa.

Vuorenpää Aleks Feodorinpoika s 1885 Urjala. Teollisuustyöläinen Vienanmeren piirin Maasjärvellä. Vangittu 7.11.1937, tuomittu vankileirille kymmeneksi vuodeksi, kuoli 2.3.1942 Ivdelin leirillä. Todennäköisesti kyseessä on sama henkilö kuin Julius Aleksei Vuorenpää, s 16.7.1885 Urjala, muuttanut 1904 Humppilaan ja 1909 Käkisalmeen. Tosin Julius Aleksein isän nimi oli Augustus Mikonpoika. Neuvostoliittoon menon aika ja tapa ei ole tiedossa, mutta Käkisalmeista hän olisi voinut siirtyä Venäjälle helposti jo 1918. Osallistumisesta sisällissotaan ei ole tietoa, mutta ainakin kaksi veljeä ja veljenpoika olivat punakaartissa. Suomessa hänet julistettiin kuolleeksi 1.1.1976.

Örn Kalle Oskarinpoika s 7.3.1895 Urjala Matku, muutti perheen mukana Tammelaan. Oskar Puiston veli. 1918 Forssan punakaartissa, sai ehdollisen tuomion. Neuvostoliittoon 1932. Metsätyöläinen Prääsän piirin Matroosassa. Vangittu 12.2.1938, ammuttu 22.4.1938 Karhumäessä.

Lähteet:

Eila Lahti-Argutina: Olimme joukko vieras vaan. Siirtolaisinstituutti 2001

Arto Rinne: Onni. Verkkoersio kirjasta:

http://avtor.karelia.ru/about/rinne_arto_pavlovich_.html?fbclid=IwAR0jbOCa-ahnM3eK_tBtR1262SXSJLWQeZ4z6pO3b6_oP3R9BIUcCMSPfRc

Arto Rinne: videoitu esitelmä <https://youtu.be/HUIhliJVQJw?t=1069>

Aimo Ruusunen. Punakankaan suomalaiset. Teloitus- ja hautapaikka Krasnyi bor 1937-1938 Warelia 2020

Sotasurmasampo

Lasse Tanhuanpää: Lainsuojattomuudesta kunnanvaltuuston johtoon. Huhdin työväenyhdistys sisällissodan jälkeisessä Urjalassa 1919-1933. Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto 2013

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84791/gradu06885.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Tauno Tukkinen: Urjalan punaisten henkilötappiot 1918. Omakustanne 2002.

Tauno Tukkinen: Kumpujen yöstä. Kuolleiksi julistettujen punaisten kohtaloita. Opas tutkijoille. Omakustanne 2004.

Tauno Tukkinen: Kadonneet punaiset. Teoksessa Hoppu Tuomas, Nieminen Jarmo ja Tukkinen

Tauno: Sisällissodan taistelut. Kaatunut. Kadonnut. Teloitettu. Gummerus 2018.

Turun maakunta-arkisto. Luettelo Siperiaan karkotetuista rikollisista ja irtolaisista autonomian aikana.

Naima Maria Haapalaisesta <http://suku.genealogia.fi/archive/index.php/t-8456.html> ja Hannu

Soikkanen (toim.) Tiennäyttäjät 2. Rauma 1967. ss 113-158

Saarisen perheestä Mosaiikki-lehti 2012 https://mosaiikki.info/lehdet_fi.php?id=2012_81-

82_runosuoni

Ilmari Saarisesta

[https://fi.wikipedia.org/wiki/Ilmari_Saarinen#:~:text=Ilmari%20Saarinen%20\(1918%20Urjala%20%E2%80%93%201976,on%20tyylilajiltaan%20luonnehdittu%20sosialistiseksi%20realismiksi.](https://fi.wikipedia.org/wiki/Ilmari_Saarinen#:~:text=Ilmari%20Saarinen%20(1918%20Urjala%20%E2%80%93%201976,on%20tyylilajiltaan%20luonnehdittu%20sosialistiseksi%20realismiksi.)

Ilmari Saarisesta runokirjan ”Siivekkäät muurarit” digitaalinen versio:

<http://sortlib.karelia.pro/files/360.pdf>